

OIKEUSMINISTERIÖLLE

Asia: Suomen tuomariliitto ry:n lausunto velkakonversiotyöryhmän mietinnöstä 2025:16

Viite: VN/25580/2023

1. Yleistä

Mietinnössä on esitetty osakeyhtiöitä koskevaan yrityssaneerausmenettelyyn täysin uutta keinoa, velkakonversiota. Se tarkoittaisi sitä, että yrityksen saneerauksesta annetun lain mukaisessa menettelyssä käsiteltävässä saneerausohjelmassa voitaisiin jatkossa määrätä velkojien oikeudesta merkitä velallisyhtiön osakkeita saataviaan vastaan. Velallisyhtiön osakkeenomistajien kannalta tämä tarkoittaisi sitä, että vahvistettu saneerausohjelma korvaisi velkojille suunnattua osakeantia koskevan yhtiöoikeudellisen päätöksenteon. Lisäksi tämä voisi tarkoittaa, että saneerausohjelmaa vahvistettaessa määrättäisiin myös muita yhtiöoikeudellisia toimenpiteitä kuten optio- tai muiden erityisten oikeuksien antamista, yhtiöjärjestyksen muuttamista tai olemassa olevan omistuksen mitätöintiä. Uusi sääntely ei koskisi sellaisia saneerauksia, joissa velkakonversiota ei ehdoteta toteutettavaksi.

Mietinnöstä ilmenee, että velkakonversion taustalla on ollut ajatus siitä, että yrityssaneerauksessa velkoja leikataan eikä saneerausohjelmalla ole vaikutusta osakkeenomistajiin ja kohtelu poikkeaa konkurssimenettelystä. Lähtökohtaisesti velkakonversiomahdollisuutta saneerausohjelmassa voidaan pitää kannatettavana vaihtoehtona. Käytännössä velkakonversio voisi tulla kysymykseen mietinnössäkin arvoiduin tavoin suurissa yhtiöissä, joilla voi olla paljon osakkeenomistajia eli asianosaisten määrä voi kasvaa merkittävästi.

2. Sääntelyn rakenne

Sääntelyn rakennetta voidaan pitää perusteltuna.

3. Saneerausmenettelyyn hakeutuminen

Saneerausmenettelyä haettaessa ei ole tiedossa, tuleeko saneerausohjelmaan velkakonversiota, mikä selviää vasta ohjelmaa laadittaessa. Näin ollen tässä vaiheessa ei ole tarpeen kuulla osakkeenomistajia kuten mietinnössäkin on todettu. Tämä aiheuttaisi tarpeetonta työtä etenkin, kun osakkeenomistajia voi olla paljon isoissa yhtiöissä.

4. Saneerausohjelmaehdotuksen laatiminen

Lähes poikkeuksetta saneerausohjelmaehdotuksen laatii tehtävään määrätty selvittäjä. Selvittäjän on jo nykyisinkin neuvoteltava asianosaisten kanssa ohjelman sisällöstä ja tämän on syytä koskea esitetyin tavoin tarpeen vaatiessa myös osakkeenomistajia.

5. Saneerausohjelman käsittelyn aloittaminen

Jos saneerausohjelmaehdotukseen sisältyy sellaisia velallisyhtiön velkoja koskevia toimenpiteitä, joiden seurauksena velallisyhtiön osakkeenomistajien omistusosuus yhtiössä muuttuu ja muu oikeus voi muuttua, ehdotuksessa esitetyn uuden asianosaistahon eli velallisyhtiön osakkeenomistajien kuuleminen on välttämätöntä saneerausohjelmavaiheessa. Kuulemisen suorittaisi selvittäjä aloituspäätöksessä asetetuissa määräajoissa.

6. Saneerausohjelmaehdotuksen hyväksyminen ja vahvistaminen

Jos osakkeenomistajat eivät hyväksyisi saneerausohjelman vahvistamista, ohjelma voitaisiin yrityssaneerauslaissa säädetyin edellytyksin vahvistaa myös vastoin osakkeenomistajien kantaa (ns. pakkovahvistaminen). Osakkeenomistajien huomioiminen konversiosaneerauksen äänestyksessä omana ryhmänään sekä esitykset ohjelmaehdotuksen vahvistamisedellytyksistä ovat kannatettavia.

7. Saneerausohjelman täytäntöönpano ja muutoksenhaku

Kaupparekisteriin tehtävien yhtiöoikeudellisten merkintöjen ilmoitusvelvollisten osalta ehdotus on kannatettava.

8. Velkajärjestelyn ja saneerausohjelman raukeaminen

Velkakonversion määrittäminen pysyväksi toimenpiteeksi on kannatettavaa. Tosin esityksessä todetaan, että tämä voi olla tulkinnanvaraista.

13. Pääasialliset vaikutukset

Tuomioistuimen kannalta on todennäköistä, että velkakonversioissa tulee yrityssaneerausmenettelyn yhteydessä ratkaistavaksi täysin uusia kysymyksiä esimerkiksi velkakonversion sisällöstä ja pysyvyydestä. Ehdotuksen mukaan velkakonversiota koskevat kysymykset kuuluisivat tuomioistuinten työläimpään vaativuusluokkaan. Vaikka selvittäjä saneerausohjelmaa laatiessaan käytännössä tekee ehdotuksen velkakonversiosta, tuomioistuimen ratkaistavaksi tulevat riitaiset kysymykset. Kysymysten ratkaiseminen saneerausmenettelyn yhteydessä voi viivästyttää saneerausasian ratkaisua. Ehdotuksen mukaan tuomioistuihin tulisi todennäköisesti lisää saneerausasioita velkakonversiomahdollisuuden vuoksi. Vaativien asioiden määrän ennakoidaan siis lisääntyvän tuomioistuimissa. Tähän tulisi varautua riittäväillä resursseilla ja koulutuksella.

16. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Ehdotetut säännökset ovat selkeät.

17. Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Osakkeenomistajien omaisuuden suojan vuoksi velkakonversiossa voisi olla tarpeen harkita perustuslain säätämisyjärjestystä.

Lausunnon valmistelu

Lausuntoa on valmisteltu Tuomariliiton oikeuspoliittisessa valiokunnassa ja hallituksessa. Lausunnon kirjoittamiseen on osallistunut käräjätuomari Minna Leikas.

Suomen tuomariliitto – Finlands domareförbund ry

Minna Hällström

varapuheenjohtaja

9.5.2025 Helsinki

Suomen tuomariliitto - Finlands domareförbund ry toimii tuomioistuinlaitoksen kehittämiseksi sekä sen merkityksen ja tuomarin riippumattoman aseman säilyttämiseksi yhteiskunnassa.

Tuomarikunnanyhteisenä järjestönä Tuomariliitto valvoo ja edistää jäsentensä ammatillisia ja muita yhteisiä pyrkimyksiä.